

Skatteutskottets betänkande

1984/85:46

om punktskatter

Sammanfattning

I betänkandet avstyrker utskottet ett antal motioner vari yrkas att olika punktskatter skall avskaffas, bl. a. olika s. k. lyxskatter, kassettskatten och avgifterna på gödselmedel och bekämpningsmedel. Vidare behandlas motioner om charterskatten på behandlingsresor, dryckesskatten på smaksatt mjölk och kommunala avgifter på avskrifter och kopior av allmänna handlingar. Utskottet avstyrker även dessa motioner.

Reservationer har avgivits beträffande en avveckling av en eller flera skatter och avgifter samt beträffande frågan om smaksatt mjölk.

Motionerna

1984/85:376 av Lennart Brunander (c) och Kerstin Andersson (c)

I motionen yrkas att riksdagen genom tillägg till 5 § lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m. m. undantar smaksatt mjölk och mjölkbaserade drycker från läskedrycksbeskattning liksom f. n. sker för choklad, kaffe och te.

1984/85:403 av Olle Aulin (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar avskaffa den genom riksdagens beslut den 2 juni 1982 införda skatten på vissa kassetband.

1984/85:410 av Gullan Lindblad (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att skatten på video- och ljudkassetter skall avvecklas.

1984/85:459 av Sten Svensson (m) och Anders Björck (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att lagen (1982:691) om skatt på vissa kassetband skall upphöra att gälla fr. o. m. den 1 juli 1985.

1984/85:574 av Jan Hyttring (c)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om befrielse från att erlagga charterskatt för behandlingsresa som företas efter remiss av sjukvårdshuvudman.

1984/85:956 av Jan Hyttring (c)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till skatte- och avgiftsbefrielse för bisocker.

1984/85:1226 av Mona Saint Cyr (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar slopa kassettskatten.

1984/85:1228 av Kenth Skärvik (fp)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar upphäva beslutet om skatt på ljudkassetter och videokassetter.

1984/85:1506 (jfr 1505) av Bengt Westerberg m. fl. (fp)

såvitt avser yrkande

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om successiv avveckling av s. k. lyxskatter.

1984/85:1609 av Stig Josefson m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar avskaffa handelsgödselavgiften.

1984/85:1623 av Barbro Nilsson i Örnsköldsvik m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om utformningen av avgiften på gödsel och om avgiften som medel i en mera långsiktig strategi på det aktuella området.

1984/85:1640 av Knut Wachtmeister m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om enhetliga avgiftstaxor för avskrifter och kopior av allmänna handlingar.

1984/85:2166 av Rune Backlund m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att befria gödselmedlet P 17 från avgift enligt lagen om avgift på gödselmedel.

1984/85:2305 (jfr 2304) av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel skall avskaffas fr. o. m. den 1 juli 1985.

1984/85:2356 av John Andersson m. fl. (vpk)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av båtskatt.

1984/85:2754 av Ulf Adelsohn m. fl. (m)

såvitt avser yrkande

29. att riksdagen beslutar avskaffa den statliga kassettskatten fr. o. m. den 1 januari 1986.

Gällande rätt m. m.

Allmänt

Till punktskatter hänförs ett antal speciella skatter och avgifter som utgår på varor och tjänster inom landet. Som exempel kan nämnas bensinskatt, energiskatt, dryckesskatt (skatt på spritdrycker, vin samt malt- och läske-

drycker), tobaksskatt och särskild varuskatt på konfektyrer och skönhetsmedel. Under senare år har nya punktskatter införts för charterresor, vissa kassetband, videobandspelare, gödselmedel och bekämpningsmedel. Gemensamma bestämmelser för beskattningsförfarandet för punktskatter och prisregleringsavgifter finns i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Kassettskatt

Fr. o. m. den 1 september 1982 utgår skatt på vissa kassetband (SFS 1982:691; prop. 1981/82:159, SkU 1981/82:66). Skatt skall erläggas vid omsättning eller uthyrning inom landet eller vid införsel till landet av inspelade eller oinspelade videokassetband och oinspelade ljudkassetband. Skatten är 25 öre per spelminut för videokassetband och 2 öre per spelminut för ljudkassetband. Skatt tas inte ut för kassetband vars speltid är högst 30 minuter. Inkomsterna skall redovisas av riksskatteverket och tullverket. Enligt en särskild avdragsbestämmelse avlyfts skatten på inspelade videokassetband som hyrs ut om s. k. filmavgift erläggs till Svenska Filminstitutet. Inkomsterna av kassettskatten har för budgetåret 1985/86 beräknats till 55 milj. kr.

Vid kassettskattens införande betonade skatteutskottet att skatten måste betraktas som ett provisorium och noggrant följas upp från början. Så snart tillräcklig erfarenhet vunnits av skatten borde den enligt utskottet bli föremål för en allsidig utvärdering med avseende på kostnaderna för uppbörd, administration och kontroll.

I en skrivelse till regeringen i december 1984 har RSV föreslagit att kassettskatten avvecklas eller förenklas. Ärendet bereds f. n. inom regeringskansliet.

Avgifter för gödselmedel och bekämpningsmedel

I syfte att minska användningen av handelsgödsel och hälso- och miljöfarliga kemikalier infördes fr. o. m. den 1 juli 1984 särskilda avgifter på gödselmedel och bekämpningsmedel (SFS 1984:409-410; prop. 1983/84:176, SkU 1983/84:47).

Gödselmedelsavgiften omfattar handelsgödsel med vissa undantag. Den utgår med 30 öre per kilo kväve och 60 öre per kilo fosfor i gödselmedlet, om andelen kväve resp. fosfor uppgår till minst 4 %. Statens jordbruksnämnd är uppbördsmyndighet.

Bekämpningsmedelavgiften utgår för bekämpningsmedel som är eller bör vara registrerade hos produktkontrollnämnden, dock ej för träskyddsmedel. Den skall erläggas med 4 kr. per kilo verksam beståndsdel. RSV är uppbördsmyndighet.

Charterskatt

Skatt på charterresor med flyg till utlandet utgår enligt lagen (1978:144) om skatt på vissa resor för passagerare som fyllt 12 år. Skatteplikten gäller även för s. k. IT-resor (inclusive tours) med reguljärt flyg. Skatten är 200 kr. per passagerare fr. o. m. den 1 januari 1985 (SFS 1984:871).

¶ I samband med skattens införande behandlade utskottet vissa motionsyrkanden om undantag för resor till medicinska rekonditioneringsanläggningar, om resorna ägde rum på läkarordination eller om de betalades av landsting och handikapporganisationer. Här om anförde utskottet (SkU 1977/78:45):

Utskottet, som har förstäelse för syftet med dessa yrkanden, har i ett flertal sammanhang hävdad att stöd till sociala ändamål bör ske genom direkta bidrag och inte genom undantag vid beskattningen. Avsikten med dessa motionsyrkanden bör i huvudsak kunna tillgodoses genom att sjukvårdshuvudmännen vid förhandlingarna med regeringen om statlig ersättning för kommunala åtaganden får förutsättas kunna påräkna kompensation för de merkostnader som charterskatten kan förorsaka. Utskottet anser också att regeringen bör uppmärksamma motsvarande problem i samband med medelstillelningen till organisationer som bedriver jämförbar rehabiliteringsverksamhet. Utskottet avstyrker alltså de här behandlade yrkandena i motionerna 1766 och 1775 i den mån de inte kan anses besvarade genom det anförda.

Skatt på socker

Socker beskattades under 1800-talet i Sverige liksom i flertalet andra europeiska länder, men beskattningen upphävdes år 1929. Den kom tillbaka som industrisockerskatt för en kortare tid under andra världskriget och som varuskatt under några år på 1950-1960-talen. Fr. o. m. den 1 juli 1965 slopades den särskilda varuskatten på socker.

Däremot utgår avgift på bl. a. socker enligt lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område. De uttagna avgifterna används bl. a. för att subventionera sockerimport när världsmarknadspriset är högre än det svenska.

Smaksatt mjölk

För läskedrycker utgår skatt enligt lagen (1977:306) om dryckesskatt med 40 öre per liter för kolsyrad läskedryck och med 20 öre per liter för annan läskedryck. När det gäller vilka drycker som i detta sammanhang skall betraktas som läskedrycker har hänvisats till lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m. m. vari anges vissa tulltaxenummer. Härav framgår att bl. a. mjölk faller utanför beskattningen. Att choklad, kaffe eller te inte skall anses som läskedryck har uttryckligen angetts.

Under förra riksmötet behandlade utskottet en motion vari begärdes att

dryckesskatten på smaksatt mjölk och mjölkbaseerade produkter skulle avskaffas. Utskottet anförde härom (SkU 1983/84:22):

Enligt utskottets uppfattning bör man inte gå ifrån anknytningen till tulltaxan vid specificeringen av skattepliktiga drycker, eftersom nuvarande ordning innebär fördelar för de tillämpande myndigheterna, tullverket och riksskatteverket. Utskottet vill erinra om att utskottet i annat sammanhang avstyrkt en differentiering av beskattningen med hänsyn till varors farlighet eller nytthet. Att ändra på det skattepliktiga varuområdet av sådana skäl som motionärerna åberopar är enligt utskottets mening inte motiverat utan bara ägnat att skapa nya gränsdragningsproblem. Utskottet förutsätter emellertid att man från regeringens sida fortlöpande prövar om de nuvarande reglerna på ett olämpligt sätt inverkar på konkurrensen mellan de nya produkter som framkommer på marknaden och vid behov lägger fram de förslag till ändringar som kan vara påkallade. Med det sagda avstyrker utskottet motionen.

Båtskatt

Frågan om införande av en särskild skatt på fritidsbåtar har under årens lopp varit föremål för omfattande utredningar och mångåriga överväganden inom regeringskansliet. I en inom finansdepartementet i september 1983 upprättad promemoria presenterades olika alternativ till en särskild beskattning av fritidsbåtar. Rapporten har remissbehandlats men inte föranlett någon proposition till riksdagen.

På uppdrag av regeringen redovisade trafiksäkerhetsverket i oktober 1984 ett förslag till utformning av ett register för båtar. Förslaget bereds för närvarande inom regeringskansliet.

Kommunala avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar

Enligt 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen är en myndighet normalt skyldig att tillhandahålla en allmän handling, och detta skall ske utan avgift. Enligt 2 kap. 13 § förordningen får emellertid myndigheten ta ut en fastställd avgift av den som önskar få en avskrift eller en kopia av en allmän handling. Någon begränsning av storleken av den avgift som får tas ut har inte angetts i lagrummet. För statliga myndigheter gäller däremot expeditionskungörelsen (1964:618), vilket innebär att avgiften för en avskrift skall uppgå till 4 kr. per sida och för en kopia till 3 kr. per sida. För kommuner gäller självkostnadsprincipen, vilket innebär att avgiften får täcka de faktiska kostnaderna.

Utskottet

Avveckling av s. k. lyxskatter

I motion 1506 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) begärs – med hänvisning till motion 1505 – förslag om en successiv avveckling av s. k. lyxskatter. Motionärerna nämner parfym, deodoranter, lättöl, choklad och videoapparater som exempel på "straffbeskattade" varor, och de motsätter sig en styrning av konsumtionen genom sådan beskattning.

Utskottet anser inte att skatterna på de varor motionärerna nämner är styrande i den meningen att deras syfte är att minska förbrukningen av varorna. Motivet är i stället statsfinansiellt. Det förefaller utskottet naturligt att sådana skatter bör belasta de mer bärkraftiga grupperna i samhället och alltså träffa en konsumtion som i viss mån kan sägas vara "lyxbetonad" eller i vart fall av umbärlig karaktär. I sammanhanget bör erinras om att det ibland kan finnas skäl att ompröva en punktskatt, t. ex. när det beskattningsmässiga resultatet inte står i rimlig proportion till administrations- och kontrollkostnaderna. Punktskatter bör också vara neutrala från konkurrenssynpunkt.

Någon anledning att på nu angivna grunder ompröva de punktskatter som motionärerna avser föreligger enligt utskottets mening inte. Därtill kommer att utskottet inte anser det försvarligt att i nuvarande budgetläge avveckla dessa skatter som för budgetåret 1985/86 beräknas ge statsverket inkomster på drygt 2 miljarder kronor. Med åberopande av det anförda avstyrker utskottet motion 1506 i denna del.

Kassettskatten

I ett flertal motioner begärs en avveckling av kassettskatten på vissa video- och ljudkassetband. Yrkanden härom har framställts av Olle Aulin (m) i motion 403, av Gullan Lindblad (m) i motion 410, av Mona Saint Cyr (m) i motion 1226, av Kenth Skärvik (fp) i motion 1228, av Ulf Adelson m. fl. (m) i motion 2754 och av Sten Svensson och Anders Björck (båda m) i motion 459. I de två sistnämnda motionerna nämns den 1 januari 1986 resp. den 1 juli 1985 som lämplig avvecklingsdag. Som skäl för en avveckling åberopar samtliga motionärer det dåliga skatteutfallet samt administrativa och kontrolltekniska problem.

Utskottet kan i och för sig vitsorda att utbytet av skatten blivit sämre än vad som förväntades när skatten infördes hösten 1982. Utskottet vill samtidigt betona att skatten skulle betraktas som ett provisorium och noggrant följas upp från början. Riksskatteverket (RSV) har numera genomfört en utvärdering av skatten, och erfarenheterna av den sägs i huvudsak vara negativa. Verket har därför föreslagit en avveckling eller en förenkling av skatten, och ärendet är för närvarande under beredning inom regeringskansliet. Till saken hör att skatten inte är betingad av enbart skattepolitiska motiv. Även

kulturpolitiska aspekter och upphovsrättsliga frågor måste beaktas i sammanhanget. På grund härav finner utskottet att resultatet av beredningsarbetet bör avvaktas innan ställning tas till frågan om skatten, eventuellt i förändrad form, bör utgå även i framtiden eller om den bör avvecklas. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motionerna.

Gödselmedels- och bekämpningsmedelsavgift

I syfte att minska användningen av miljöfarliga kemikalier inom jord- och skogsbruket infördes fr. o. m. den 1 juli 1984 en avgift på handelsgödsel och bekämpningsmedel.

Stig Josefson m. fl. (c) yrkar i motion 1609 att handelsgödselavgiften slopas. Enligt motionärernas uppfattning har den enskilde lantbrukaren, med de ekonomiska förutsättningar som gäller för lantbruket, inte någon möjlighet att minska tillförseln av näringsämnen. Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkar i motion 2305 – med hänvisning till motion 2304 – att båda avgifterna slopas fr. o. m. den 1 juli 1985. Enligt motionärerna är avgifterna på de ifrågavarande produktionsmedlen oacceptabla och effekterna på förbrukningen marginella.

Vissa ändringar i utformningen av gödselmedelsavgiften föreslås i två motioner. I motion 2166 av Rune Backlund m. fl. (c) yrkas att gödselmedlet P 17, som enligt motionärerna har positiva miljöegenskaper, befrias från avgift. Barbro Nilsson i Örnköldsvik m. fl. (s) begär i motion 1623 att avgiften utformas så att den bidrar till att styra över gödselmedelsanvändningen till mera basiska gödselmedel. På så sätt skulle enligt motionärernas uppfattning avgiften kunna komma att ingå i en strategi för en successiv övergång till miljövänligare gödselkemikalier i Sverige.

Vad först gäller bekämpningsmedel vill utskottet erinra om att jordbruksutskottet i ett yttrande till skatteutskottet med anledning av förslaget om avgiftens införande uttalade att dessa preparat ökat i användning under senare år på ett sätt som medfört negativa miljöeffekter. Liksom jordbruksutskottet har skatteutskottet ansett att en avgiftsbeläggning är en lämplig metod att söka ändra på denna utveckling. Utskottet vidhåller sin inställning i denna fråga. Några omständigheter som bör föranleda att avgiften avskaffas så kort tid efter ikraftträdandet och innan några erfarenheter vunnits av dess praktiska effekter har inte åberopats. Utskottet avstyrker därför motion 2305 i denna del.

Liknande synpunkter kan enligt utskottets mening läggas på gödselmedelsavgiften. I samband med att den infördes förra året framhöll utskottet att den kunde väntas bidra till bättre hushållning med handelsgödsel, och utskottet finner inte skäl att nu – redan innan ett år förflutit från ikraftträdandet – ändra uppfattning i denna fråga. Utskottet avstyrker därför motion 2305 även i denna del samt motion 1609.

I samband med avgiftens införande framhöll utskottet också att avgiftens

relatering till halten av kväve och fosfor i ämnet borde stimulera till en ökad efterfrågan på medel som från miljösynpunkt är mindre riskabla. Härtill kommer att en avgift av det här slaget av praktiska skäl bör vara så lätt att administrera som möjligt. Den i motionerna 2166 och 1623 förordade utformningen med ett eller flera undantag från avgiftsplikten skulle komplicera avgiftsuttaget utan att, såvitt utskottet kan bedöma, några mera väsentliga fördelar står att vinna. Samtidigt kan det framhållas att det givetvis är angeläget att regeringen uppmärksamt följer lagstiftningens tillämpning samt dess effekter i miljöhänseende och föreslår de ändringar av reglerna som kan vara motiverade. Med det anförda avstyrker utskottet även dessa motioner.

Charterskatt

Jan Hyttring (c) yrkar i motion 574 befrielse från charterskatt för behandlingsresa som företas efter remiss av sjukvårdshuvudman. Motionären åberopar att syftet med skatten är att tillskjuta statskassan medel från semesterresenärer.

Utskottet har tidigare som sin principiella uppfattning uttalat att stöd till sociala ändamål bör ske genom direkta bidrag och inte genom undantag vid beskattningen. I samband med charterskattens införande framhöll utskottet med anledning av vissa motionsyrkanden liknande det nu aktuella att sjukvårdshuvudmännen fick förutsättas kunna påräkna kompensation för de merkostnader som charterskatten försakade. Utskottet vidhåller sin uppfattning och avstyrker följaktligen motion 574.

Bisocker

I motion 956 begär Jan Hyttring (c) förslag till skatte- och avgiftsbefrielse för bisocker. Motionären betonar biodlingens biologiska betydelse för landet och att inköp av socker till vinterfoder utgör en dryg kostnad för biodlarna.

Utskottet vill inledningsvis vitsorda biodlingens betydelse för såväl växtodlingen som miljövärden, något som också jordbruksutskottet understrukit vid flera tillfällen. Utskottet vill emellertid också påpeka att socker numera inte belastas av någon speciell skatt. Från mervärdesskatten – som är en allmän konsumtionsskatt – torde i detta sammanhang kunna bortses. Däremot utgår för socker, liksom för andra jordbruksprodukter, en prisregleringsavgift som bl. a. används för att subventionera sockerimporten när världsmarknadspriset är högre än det svenska. Av avgiftsmedlen får viss del disponeras för biodlingen. Över budgeten utgår dessutom ett särskilt stöd till biskötsel, som bl. a. skall användas som bidrag till Sveriges biodlares riksförbunds verksamhet.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionen.

Smaksatt mjölk m. m.

Lennart Brunander och Kerstin Andersson (båda c) begär i motion 376 att dryckésskatten på smaksatt mjölk och mjölkbaserade produkter avskaffas. Motionärerna kritiserar dryckésskattelagens anknytning till tulltaxan, som de anser utgöra ett trubbigt instrument vars användning har fått konsekvenser som lagstiftaren inte avsett. Att undanta smaksatt mjölk och mjölkbaserade produkter från beskattning är enligt deras mening motiverat eftersom dessa varor får anses utgöra ett värdefullt inslag i kosthållet.

Som framgår av redogörelsen i inledningen till detta betänkande har utskottet tidigare framhållit att anknytningen till tulltaxan innebär fördelar för de tillämpande myndigheterna, dvs. tullverket och RSV, och att en ändring av det skattepliktiga varuområdet av de skäl motionärerna åberöpar inte är motiverad utan bara ägnad att skapa nya gränsdragningsproblem. Nu liksom tidigare förutsätter utskottet att man från regeringens sida fortlöpande prövar om de nuvarande reglerna inverkar negativt på konkurrensen mellan nya produkter som framkommer på marknaden och vid behov lägger fram de förslag till ändringar som kan vara påkallade. Med det sagda avstyrker utskottet motionen.

Båtskatt

I motion 2356 av John Andersson m. fl. (vpk) begär motionärerna att en båtskatt införs. Den bör enligt deras mening vara utformad så att lyxbåtar drabbas hårdast och vanliga mindre båtar undantas från beskattning.

Frågan om införande av en särskild skatt på fritidsbåtar har, som framgår av den förut lämnade redogörelsen, under årens lopp inom regeringskansliet varit föremål för ingående överväganden som givit vid handen att en sådan skatt är förenad med betydande praktiska och administrativa problem. Någon proposition i ämnet har inte heller förelagts riksdagen. Enligt vad utskottet erfarit överväger man emellertid att införa någon form av register för båtar. Ett förslag härom presenterades av trafiksäkerhetsverket i höstas, och frågan är för närvarande under beredning inom regeringskansliet. Mot bakgrund härav saknas enligt utskottet anledning för riksdagen att nu ta ställning till frågan om införande av en båtskatt, och utskottet avstyrker därför motionen.

Kommunala avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar

I motion 1640 av Knut Wachtmeister m. fl. (m, s, c, fp, vpk) uttalas att kommunala myndigheter inte bör få ta ut högre avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar än som anges i expeditjonskungörelsen. Motionärerna begär att riksdagen ger detta till känna och anför att det från rättssäkerhetssynpunkt är angeläget att alla som önskar ta del av allmänna handlingar skall kunna göra det till en rimlig kostnad.

Som framgår av det inledande avsnittet gäller självkostnadsprincipen vid kommunernas avgiftsuttag för framställning av kopior och avskrifter av allmänna handlingar. Detta bör enligt utskottets uppfattning innebära att avgiften får bestämmas så att kommunen får täckning för sina kostnader för kopieringen eller avskrivningen. Utskottet delar för sin del motionärernas uppfattning om önskvärdheten av enhetlighet kommunerna emellan vid avgiftsberäkningen. I detta syfte utfärdas också rekommendationer av Svenska kommunförbundet. En särskild lagstiftning om vilka belopp som inte får överskridas skulle enligt utskottets mening strida mot principen om den kommunala självstyrelsen. Utskottet vill också erinra om att frågan huruvida en avgiftstaxa går utöver självkostnadsprincipen eller på annat sätt strider mot kommunallagen (1977:179) kan prövas på rättslig väg av kammarrätt och regeringsrätt.

Utskottet avstyrker motionen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *avveckling av s. k. lyxskatter*
att riksdagen avslår motion 1984/85:1506 yrkande 1,
2. beträffande *slopande av kassettskatten*
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:403, 1984/85:410, 1984/85:459, 1984/85:1226, 1984/85:1228 och 1984/85:2754 yrkande 29,
3. beträffande *slopande av avgiften på bekämpningsmedel*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2305 i denna del,
4. beträffande *slopande av avgiften på gödselmedel*
att riksdagen avslår motion 1984/85:1609 och motion 1984/85:2305 i denna del,
5. beträffande *ändrad utformning av avgiften på gödselmedel*
  - a) att riksdagen avslår motion 1984/85:2166,
  - b) att riksdagen avslår motion 1984/85:1623,
6. beträffande *charterskatt på behandlingsresor*
att riksdagen avslår motion 1984/85:574,
7. beträffande *bisöcker*
att riksdagen avslår motion 1984/85:956,
8. beträffande *skatten på smaksatt mjölk m. m.*
att riksdagen avslår motion 1984/85:376,
9. beträffande *båtskatt*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2356,

10. beträffande avskrifter och kopior av allmänna handlingar
att riksdagen avslår motion 1984/85:1640.

Stockholm den 12 mars 1985

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c),
förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar
Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s),
Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s)*, Ewy Möller (m), Bruno
Poromaa (s), Erkki Tammenoksa (s) och Torgny Larsson (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

1. avveckling av lyxskatter m. m. (mom. 1)

Knut Wachtmeister (m), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Bo
Lundgren (m), Kjell Johansson (fp) och Ewy Möller (m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Utskottet
anser" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Vissa punktskatter är enligt utskottets mening behäftade med påtagliga
olägenheter, främst den styrning av konsumtionsvalet som straffbeskattning-
en av vissa varor leder till. Utskottet vill vidare peka på att somliga skatter
framstår som socialt orättvisa genom att de för dem som har små inkomster
men som ändå vill köpa en punktbeskattad vara kan utgöra ett avgörande
hinder, medan de som har stora inkomster lättare kan overse med dem.
Skatten på videobandspelare, som utgår med ett förhållandevis högt belopp
– 600 kr. – per apparat, torde vara av den karaktären. Härtill kommer att
skatterna är konkurrenssnedvridande och att de inte sällan leder till
betydande administrativt krångel. I många fall är inkomsterna av skatten så
låga att de knappast motiverar skatten.

Utskottet anser således i likhet med motionärerna att man bör gå igenom
floran av punktskatter i syfte att avveckla dem som framstår som mindre
motiverade. Utskottet föreslår att man till att börja med slopar skatten på
videobandspelare, som för nästa budgetår inte beräknas inbringa mer än 108
milj. kr. Med det sagda tillstyrker utskottet motion 1506 i denna del.

dels att utskottet under mom. 1 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1506 yrkande 1

dels antar följande

Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1982:1200) om skatt på videobandspelare**

Härigenom föreskrivs att lagen (1982:1200) om skatt på videobandspelare skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1985. Den upphävda lagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om redovisningsperiod som har gått till ända före ikraftträdandet.

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört angående en avveckling av vissa punktskatter.

2. Slopande av kassettskatten (mom. 2)

Knut Wachtmeister (m), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Kjell Johansson (fp) och Ewy Möller (m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 6 med "Utskottet kan" och slutar på s. 7 med "utskottet motionerna" bort ha följande lydelse:

I RSV:s skrivelse till regeringen med en utvärdering av kassettskatten sägs att verkets erfarenheter av skatten i väsentliga hänseenden är negativa, då den genom sin konstruktion är svårhanterlig både för verket och för de skattskyldiga. Särskilt då det gäller videokassetter har – menar verket – skatten medfört konkurrensnedvridning inom branschen genom skatteundandragande åtgärder. Utvecklingen på kassettområdet har när det gäller både apparater och kassetband enligt RSV lett till, att det blivit alltmera komplicerat att korrekt beräkna skatten med ledning av det antal minuter ett band kan spelas. Vidare förekommer – sågs det – i tämligen stor omfattning en illegal handel med insmugglade band, vilket försätter lojala företagare i branschen i en svår ställning.

Det är således en mycket kraftig kritik som verket riktar mot skatten. Härtill kommer att statens inkomster av skatten blivit väsentligt lägre än vad som förväntades då skatten infördes. Mot den bakgrunden anser utskottet att skatten bör slopas utan dröjsmål och att ikraftträdandet av avvecklingen bör bestämmas till den 1 maj 1985. Med det sagda tillstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden om en avveckling av skatten.

dels att utskottet under mom. 2 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:403, 1984/85:410, 1984/85:1226 och 1984/85:1228 samt med anledning av motionerna 1984/85:459 och 1984/85:2754 yrkande 29 antar följande

Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1982:691) om skatt på vissa kassetband**

Härigenom föreskrivs att lagen (1982:691) om skatt på vissa kassetband skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1985. Den upphävda lagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om redovisningsperiod som har gått till ända före ikraftträdandet.

3. Slopande av avgiften på bekämpningsmedel (mom. 3)

Knut Wachtmeister, förste vice talman Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Ewy Möller (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Vad först" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Avgiften på bekämpningsmedel har karaktären av en ny skatt på jordbruket, som i dagsläget enligt utskottets mening inte bör belastas med dylika pålagor. Användningen av bekämpningsmedel är i de allra flesta fall nödvändig för att upprätthålla en effektiv och rationell produktion och därigenom möjliggöra ett tillhandahållande av varor till överkomliga priser. Avgiften får därför negativa konsekvenser även för konsumenterna. Då vidare skattebortfallet vid en avveckling enligt utskottets mening är begränsat – ca 30 milj. kr. om året – bör avgiften slopas utan onödigt dröjsmål, och utskottet anser den 1 maj 1985 vara en lämplig tidpunkt. Med det sagda tillstyrker utskottet motion 2305 i denna del.

dels att utskottet under mom. 3 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2305 i denna del antar följande

Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel**

Härigenom föreskrivs att lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1985. Den upphävda lagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om redovisningsperiod som har gått till ända före ikraftträdandet.

4. Slopande av avgiften på gödselmedel m. m. (mom. 4 och 5)

Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson-(m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c) och Ewy Möller (m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 7 med "Liknande synpunkter" och slutar på s. 8 med "dessa motioner" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det av flera skäl var fel att införa en avgift på handelsgödsel. Avgiftens syfte att förbättra miljön kan enligt utskottets uppfattning inte uppfyllas, eftersom den enskilde lantbrukaren, med de ekonomiska förutsättningar som gäller för lantbruket, inte har någon möjlighet att minska tillförseln av näringsämnen. Det är nämligen nödvändigt med en sådan tillförsel för att underhålla markens produktionsförmåga. I samband med avgiftens införande framhöll företrädare för skogsindustrin att avgiften rentav försvårade en övergång till alternativa icke försurande gödselmedel. Avgiften strider också mot den likformighetsprincip som bör gälla vid punktbeskattning, eftersom endast handelsgödsel och inte andra gödselmedel beskattas.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att avgiften bör slopas utan onödigt dröjsmål. Utskottet anser att den 1 maj 1985 är en lämplig tidpunkt för avvecklingen. Med det sagda tillstyrker utskottet motion 2305 i denna del samt motion 1609. Motion 2166 blir härigenom i viss mån tillgodosedd. Utskottet kan inte biträda den utformning av avgiften som förordas i motion 1623.

dels att utskottet under mom. 4 och 5 bort hemställa
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1609 och motion 1984/
85:2305 i denna del och med avslag på motionerna 1984/85:2166
och 1984/85:1623 antar följande

Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel

Härigenom föreskrivs att lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1985. Den upphävda lagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om redovisningsperiod som har gått till ända före ikraftträdandet.

5. Skatten på smaksatt mjölk m. m. (mom. 8)

Stig Josefson (c), Ingemar Hallenius (c) och Kjell Johansson (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Som framgår" och slutar med "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

Av förarbetena till dryckesskattelagen framgår att juicer lämnats utanför beskattningen av det skälet att de med hänsyn till näringsvärde, vitamininnehåll etc. får anses utgöra ett värdefullt inslag i kosthålllet (Ds Fi 1975:2). Vanlig mjölk är av naturliga skäl inte heller föremål för dryckesbeskattning, inte ens om den smaksatts med choklad, kaffe eller te. Det förefaller då inte rimligt att beskatta en dryck som till lika delar består av vassle – en mjölkkråvara – och juice i naturlig koncentration. Inte heller finns det enligt utskottets mening några bärande skäl för att mjölk med t. ex. fruktillsats skall belastas med skatt. Den nu gällande ordningen skapar konkurrensproblem på marknaden där drycker av det här slaget konkurrerar med skattefria juicer. Några tekniska svårigheter att i lagtexten infoga ett undantag för de berörda dryckerna torde inte föreligga. Riksdagen bör därför enligt utskottet med anledning av motionen begära förslag till ändrad lagstiftning med den inriktning som här angetts.

dels att utskottet under mom. 8 hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:376 hos regeringen begär förslag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt i enlighet med vad utskottet anfört.

